

BOLALARDA YUVINEL REVMATOID ARTRIT KASALLIGINING KELIB CHIQUISHI HAMDA UNING OLDINI OLISH CHORALARI

Voxobova Munira

Namangan Davlat Pedagogika Instituti o'qituvchisi

Mirrahimova Xonzodabegim Sodiqjonovna

Pedagogika fakulteti Maxsus pedagogika yo'nalishi 1-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada voyaga yetmagan bolalarda aniqlangan revmatoid artriti oldini olish va unga qarshi olib borilayotgan chora- tadbirlar, kasallikning og'ir, surunkali belgilari bayon qilingan. Bolalarni turli xil nuqsonlardan bartaraf etish, jismoman va ruhan rivojlantirish kabi muhim masalalar yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: yuvinel revmatoid artrit, bakterial-virusli infeksiya, travma, insolyatsiya, serozit, gepatomegali, splenomegaly, umumiy limfadenopatiya,

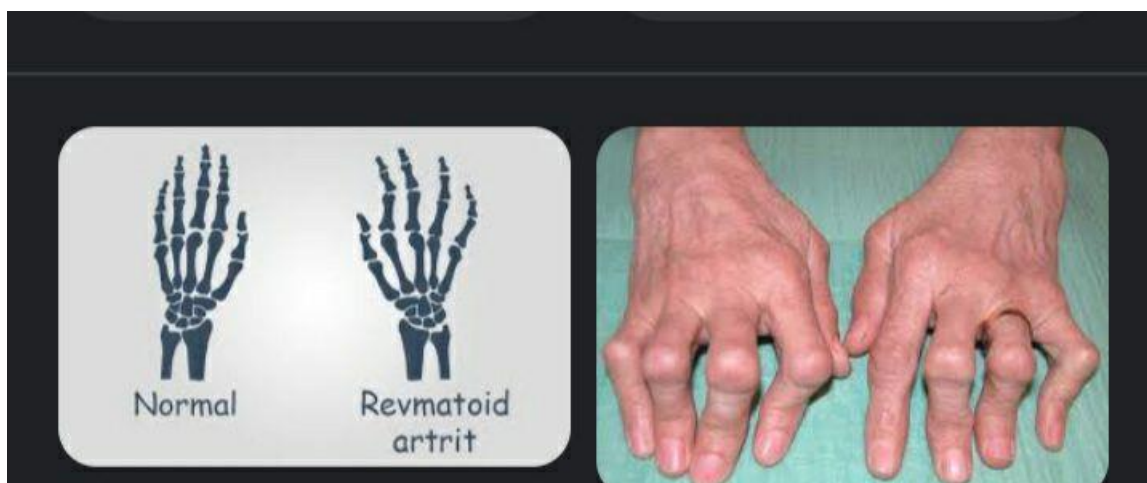
Voyaga yetmagan bolalarda yuvinel revmatoid artrit bu- og'ir surunkali, progressiv kechuvchi kasallik bo'lib, noaniq etiologiyali va murakkab, autoimmun patogenezga ega bo'lgan, bo'g'imlarning asta-sekin yo'q qilinishiga olib kelishi bilan namoyon bo'ladigan, bolaning o'sishi va rivojlanishini buzadigan, hayot sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatadigan kasallik hisoblanadi. [1] Ushbu kasallikning aniq sabablari noma'lum. JIA etiologiyasi ko'p faktorli bo'lib, ular orasida infeksiyalar kabi irsiy va atrof-muhit omillari, tabiat omillari alohida ahamiyatga egadir. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, 1-darajali qarindoshlarda, yaqinlarida revmatoid artrit bilan kasallanish, aholi soniga qaraganda yuqori ekan. Shuning uchun qarindoshlarni turmush qurishi foydadan xoli. Eng keng tarqalgan ekologik omillar virusli yoki bakterial-virusli infeksiya, travma, insolyatsiya yoki hipotermiya, psixologik stress va hatto profilaktik emlanishdir. Chaqaloq tug'ilganidan to voyaga yetgunga qadar belgilangan emlashlar jarayonida faollik ko'rsatsa, batamom sog'lom, benuqson, kuch-quvvatga to'la holda voyaga yetadi. Bolaga qaratilgan e'tibor, doimiy nazorat, uni barkamol shaxs sifatida voyaga yetishi uchun ko'mak hisoblanadi.

Tizimli artrit-- bu kamida 2 hafta davomida hujjatlashtirilgan isitma va quyidagilardan ikkitasi yoki undan ko'pi bilan birga keladigan yoki undan oldin bo'lgan artrit:

- ☆ o'tuvchi, uchuvchi eritematoz toshmalar;
- ☆ serozit;
- ☆ umumiy limfadenopatiya;
- ☆ gepatomegali;
- ☆ splenomegali.

Ushbu kasallikning klinik belgilari quyidagilar:

- shish,
- giperemiya,
- haroratning oshishi,
- og'riq disfunktsiyasi.

Bolalarda tizza, to'piq va bilak bo'g'imlarida og'riq paydo bo'la boshlaydi. Yana bir ajralib turuvchi xususiyati bor; ertalabki qotib qolish, ya'ni bo'g'imlarning harakatsiz holati. 10-15 daqiqadan bir necha soatgacha davom etadigan qattiqlik. Kasallik 6 oylikdan boshlab davom etadi. Bu asosan tizza, bilak, oyoq bilagi bo'g'imlarining mono yoki assimetrik oligoartritning paydo bo'lishi bilan tavsiflanadi. O'sish zo'nalarining tirnash xususiyati tufayli ta'sirlangan oyoq- qo'l cho'ziladi. Bemorlarning taxminan 50 foizida uveit rivojlanadi. Tahlillarda 40 foiz da yadroga qarshi omil aniqlanadi. Artritga chalingan bolalarda davolash usullari qanday?;

Artritni davolash kasallikning sababiga bog'liq. Shunday qilib, podagra artritni davolash uchun qondagi siydik kislotasi darajasini pasaytiradigan dorilar qo'llaniladi va steroid bo'lmagan yallig'lanishga qarshi dorilar va bo'g'imlarning vaqtincha immobilizatsiyasi travmatik artritdan yordam beradi. Fizioterapiya ham simptomlarni yengillashtirishga va tiklanishni tezlashtirishga yordam beradi. Og'ir holatlarda shifokorlar jarrohlik davolashni belgilashi mumkin. Yuqumli artritda antibakterial, antivirusli yoki zamburuqqa qarshi preparatlar qo'llaniladi. Agar artrit kundalik hayotda bolalarda rivojlanib boraversa va bolalar faoliyati keskin pasaysa mutaxassis bilan ish olib borish zarur. Mutaxassis suyakni mahkamlaydigan maxsus bandajlarni, ortopedik pataklarni yoki boshqa asboblarni tavsiya qilishi mumkin. Bolalarga vaqtida berilgan e'tibor va qarov ularni yetuk shaxs, benuqson shaxs sifatida voyaga yetishlarida o'z ta'sirini ko'rsatadi.

Xulosa qilib aytganda bugungi kunda rivojlanib borayotgan revmatoid artritga qarshi jiddiy kurashish zarur. Bolalarning sog'lig'i uchun qaratilgan e'tibor turli xil

kasallikning ortga chekinishi uchun sabab bo'radi. " Vahima qilish yarim kasallikdir, xotirjamlik yarim sog'lik, sabr esa shifoning boshlanishidir. (Abu Ali Ibn Sino). Ota-ona qaramog'i va e'tibori ostida voyaga yetadigan bolalar sog'lom, barkamol va kelajak uchun mustahkam poydevor bo'la olishadi. Tozalik va qat'iy e'tibor— sog'lom bolalar rivoj topishi uchun asosdir!!!.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. В. Х. Василенко. Пропедевтика внутренних болезней. М.: Медицина, 1989 — 496-498 bet.
2. Н.А. Геппе. Детские болезни. ГЭОТАР-Медиа, 2018 — 407-430 bet. [ISBN 978-5-9704-4470-2](#).
3. Жолобова Е. С., Шахбазян И. Е., Улыбина О. В., Афонина Е. Ю. Ювенильный ревматоидный (идиопатический) артрит: руководство по детской ревматологии / Под ред. Н. А. Геппе, Н. С. Подчерняевой, Г. А. Лыскиной. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2011. С. 162–244..
4. Жолобова Е. С., Чебышева С. Н. Ювенильный спондилоартрит: руководство по детской ревматологии / Под ред. Н. А. Геппе, Н. С. Подчерняевой, Г. А. Лыскиной. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2011. С. 245–264.